Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: Zavargás az óbudai dohány-gyárban

Forrás: Nepszav

Bp (Hely)	1917 VII. 8. (Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)

Osztályozás

Tárgy 679.7

Hely

Idő "1917"

Személy

Helyszám

Zavargás az óbudai dohánygyárban.

*

Keresztény-szocialista heccek rendőri segédlettel.

Az óbudai dohánygyárban szombaton reggel *zavargás tört ki* a munkások között. Két táborba oszolt a munkások, illetve a munkásnők serege: a nemzetközi szociáldemokrata párt kötelékébe tartozó szervezett munkásnők állottak szemben a számra nézve elenyészően csekély, de annál hangosabb keresztény-szociálisokkal, akik természetesen kedvencei a gyár vezetőségének. Ebben a pillanatban sztrájkról vagy bérjavitási mozgalomról nincsen szó, most csak *a gyár igazgatósága részéről támogatott keresztény-szociális heccelődés okozta a forrongást*, amelyet még jobban elmérgesitett a kivonult rendőrség pártoskodó és brutális magatartása. A dolog előzményei között természetesen ott szerepel a dohánygyári munkásnők általános és jogos, nagy elégedetlensége kiuzsorázott helyzetük miatt. Nemrégiben, alig pár nappal ezelőtt még bérmozgalom szinhelye volt a dohánygyár.

A dohányjövedéki központi igazgatóságnál Vengel Károly miniszteri tanácsos, a gyártási osztály főnöke elé terjesztették közös kérésüket, amelynek értelmében fejenként 200 korona azonnali rendkivüli segélyt akartak, 50 százalékos béremelést, valamint azt, hogy az élelmezési cikkekhez a gyárak utján juthassanak hozzá, mert az ezekért való ácsorgás rendkivül sok munkaidőt vesz el tőlük. A munkások, illetőleg munkásnők küldöttsége a pénzügyminiszter elé is eljutott, aki igéretet tett arra nézve, hogy kérésüket *kedvezően fogja elintézni*. A miniszter ugy döntött a munkások, illetve a munkásnők dolgában, hogy 100 korona rendkivüli segélyt engedélyezett mindegyik munkásnőnek és munkásnak, *béremelést azonban nem kaphatnak*, az élelmicikkek beszerzésére vonatkozó kérésüket pedig az egyes dohánygyárak igazgatóinak adta ki azzal, hogy közösen iparkodjanak azt a munkásság érdekében mielőbb elintézni és nyélbeütni, hogy a gyár utján juthassanak a munkások a legszükségesebb és legfontosabb élelmicikkekhez. A 100 korona rendkivüli segélyt szeptember 1-től számitott négyhónapi részletekben rendelte a miniszter kifizetni. A miniszternek ezt a válaszát most hétfőn hirdették ki a munkások előtt. Ez a válasz nem elégitette ki őket. Az egyes dohánygyári igazgatókat külön-külön fölkeresték és sürgették eredeti föltételeik keresztülvitelét azzal, hogy ők ujra a miniszter elé akarnak járulni. E fáradozásuk közben megint csak türelemre intették őket, holott a türelem nem jó táplálószer. A szervezett munkásnők együttes föllépésének sikerét azonban ezuttal is megrontotta a keresztény-szociálisok áruló magatartása.

A szombati összeütközést a keresztény-szociális munkásnők kisded csoportjának denunciáló és heccelődő magatartása okozta. Ezek folyton *lojálisan paktálnak az igazgató urakkal, folyton az irodában árulkodnak, denunciálnak* és ez háboritotta föl a szociáldemokrata párthoz tartozó szervezett munkásnőket, akik tiltakoztak a folytonos uszitás és ugratás ellen.

A szóbeli veszekedés később tettlegességgé fajult és a munkásnők összeverekedtek. A termekből kivonultak az udvarra és ott éktelen sivalkodás, kiabálás közben, vezetőiket körülfogva, tárgyalták ügyüket. A dohánygyár vezetősége rendőri kirendeltséget kért, amelyet meg is kapott.

A kivonult rendőrök Thaisz Károly igazgató ur dühödt parancsára pártoskodóan és brutálisan bántak a szervezett munkásnők csoportjával és az ő bizalminőiket különösen kipécézték. Thaisz igazgató ur tébolydába szerette volna hurcoltatni az egyik bizalminőt, a rendőrök már vállalkoztak volna is erre, de a fölházadt munkásnők energikus magatartása megakadályozta ezt a merényletet. A forrongás, a zavar, dulakodás, kiabálás egy ideig még tartott, de azután elcsöndesült hamarosan minden, ami annak köszönhető, hogy az igazgató ur jónak látta a munkásnők haragja elől hirtelen eltünni. Amikor ugyanis a rendőröket uszitva kiabálni kezdett a bizalminőkkel, fenyegetőleg fogták körül a munkásnők és azt zugta az egész forrongó tömeg a fülébe, hogy:

— Kenyeret követelünk!

Ettől annyira megijedt Thaisz igazgató ur, hogy hamarosan eltünt a munkásnők elől, amire azután megjuhászodtak az előbb még erőszakoskodó rendőrök is, elcsittult az izgalom is, csöndesen meg is indult a munka.